

THIERS, Emiel P.A. (Gullegem 12 juni 1890 – Antwerpen 30 juli 1981).

Volgde de humaniora in Tielt (1902-1908) als leerling van **Robrecht de Smet** en **Cyriel Verschaeve**. Thiers studeerde rechten te Namen en te Leuven, eerst onderbroken door ziekte, daarna door de Eerste Wereldoorlog, die hij in Tielt meemaakte. In 1919 studeerde hij in Gent af en vestigde zich als advocaat in Tielt. Van 1925 tot 1932 was hij provincieraadslid voor het **Katholiek Vlaamsch Nationaal Verbond** (KVNv); van 1931 tot januari 1941 bekleedde hij een leidende functie in het **Verbond van Dietsche Nationaal Solidaristen** (Verdinaso) van **Joris van Severen**. In 1942-1944 was hij vrede-rechter te Lokeren, in 1951-1960 te Arendonk.

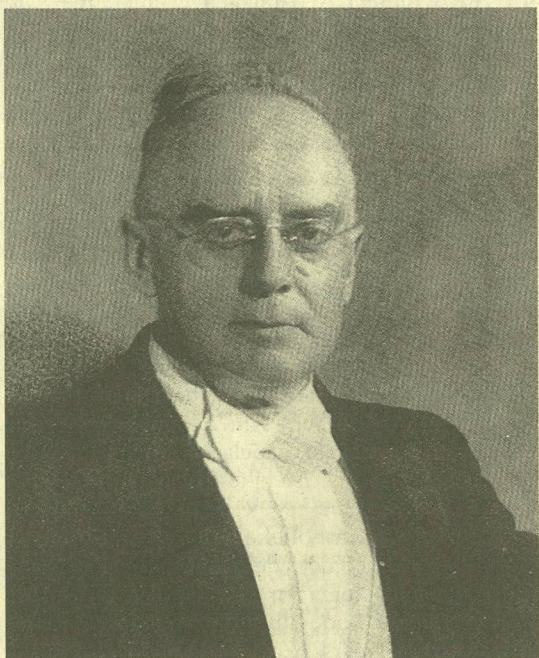
Vanaf 1912 werkte Thiers samen met **Prosper Moncarey**, zijn oud-leraar, kapelaan in Tielt geworden en belast met de christelijke arbeidersorganisatie. Moncarey en Thiers begeleidden de jongeren van het **Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond** (AKVS) tijdens de oorlogsjaren, waarbij in studiekringen stellingen verdedigd werden die dicht bij die van **Lodewijk Dosfel** lagen.

In 1919 werd Thiers bestuurslid-secretaris van de **Oud-Hoogstudentenbond** van West-Vlaanderen. Weldra ontstonden spanningen tussen de nationalistisch gerichte leden van de bond en het bestuur dat in zijn geheel, op Thiers na, lid was van de ka-

tholieke partij. Na een collectief ontslag van al deze bestuursleden riep Thiers een algemene ledenvergadering bijeen, die prompt een nieuw bestuur koos, dat helemaal Vlaams-nationalistisch was.

In 1921 leerde Thiers Van Severen kennen en werd lid van de arrondissementale Politieke Commissie van de Frontpartij. Daar kwam hij ook in contact met Juul de Clercq, toen nog syndicaal leider van het Algemeen Christelijk Werk(nem)ersverbond (ACW), afdeling Izegem, alsook met Jeroom Leuridan en Dries Devos. Samen met deze laatsten verzamelde hij meer dan honderd handtekeningen van West-Vlaamse academici voor de beginselverklaring van de Roomsche Katholieke Vlaamsche Nationale Vereeniging (op basis van een tekst van Dosfel, aangevuld door onder anderen priester Odiel Spruytte), die het Vlaams-nationalisme burgerrecht bezorgde in West-Vlaanderen.

In juni 1925 werd Thiers verkozen voor de provincieraad. In Tielt had hij vier pamfletten verspreid tegen de bisschop van Brugge, Mgr. Gustave Waffelaert, en zijn vicaris-generaal kanunnik Joseph van der Meersch. Bij de parlementaire verkiezingen van april had hij met Moncarey, Spruytte, Leuridan en Joris Lannoo gepleit voor een samengaan van de nationalisten en de arbeidersvleugel van de katholieke partij, zeer tegen de zin van Van Severen. In 1926 werd hij lid van het hoofdbestuur

Emiel Thiers was vanaf 1931 een leidend figuur binnen het Verdinaso en verdedigde de Nieuwe Marsrichting van 1934. Na de dood van Joris van Severen slaagde hij er niet in de interne tegenstellingen op te heffen.

van het **Daidsfonds**, wat hij bleef tot 1946. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1926 in Tielt poogde hij tevergeefs een doorbraak te bewerkstelligen van de nationalistische groep (met onder anderen Lannoo, Constant de Vries en Emiel de Sutter). Ze hadden evenwel slechts twee verkozenen. Toen Van Severen het vanaf 1928 niet meer eens was met het directorium van het KVVV en doelbewust op een breuk aanstuurde, steunde Thiers hem onvoorwaardelijk. Het belette hem echter niet, toen Van Severen op 3 mei 1930 als hoofdman van het KVVV in West-Vlaanderen ontslag nam, deze op te volgen. Ook in de provincieraad van West-Vlaanderen, waar in 1929 twaalf KVVV'ers verkozen waren, stonden er zeven waaronder Thiers achter Van Severen. Na hun aansluiting bij het Verdinaso gaven deze zeven leden bij de eerstvolgende raadszitting (juli 1932) in blok ontslag en namen van toen af geen deel meer aan verkiezingen.

Op 6 oktober 1931 ging Thiers mede in het Verdinaso. Tielt werd uitgebouwd tot een stevige afdeling. Op de tweede landdag (Tielt, 10 september 1933), sprak Thiers voor het eerst als algemeen verslaggever van de werking. De zogenaamde Nieuwe Marsrichting van het Verdinaso werd door Thiers van harte gesteund en op de derde landdag (Tielt, 7 oktober 1934), aldus verwoord: "Wij hebben ons verlost van het 'flamingantisme' en van het 'hollandisme'; thans verlossen wij ons van de 'separatistenmentaliteit' (...)." Nog duidelijker was hij op de vijfde landdag te Sint-Kruis, 9 augustus 1936, waar hij requireerde tegen de Vlaamse symbolen: "Vlag en lied van een deel van ons volk passen niet meer waar de strijd gaat om de hereniging... Zo is in werkelijkheid de leeuwenvlag een Belgische vlag en het Leeuwelied een Belgisch lied, beide geboren uit de verscheurheid van ons volk en erop gericht om die verscheurdheid te bestendigen." Hetzelfde geschiedde op de achtste landdag te Gent, 17 september 1938. Met enig recht kan men zeggen dat Thiers de voornaamste man in het Verdinaso is geweest om de spectaculaire wending van leider Van Severen voor de leden acceptabel te maken. Bij de evolutie van de Belgische politiek, voornamelijk na de verklaring over de onafhankelijkheidspolitiek van Leopold III op 14 oktober 1936, was het vooral Thiers, samen met Frantz van Dorpe en Willem Melis, die aanstuurde op onderhandelingen met het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV), daar waar Van Severen deze samenwerking bleef afwijzen.

Na het Katholiek Congres te Mechelen (10-13 september 1936) werd Thiers betrokken in de concentratiepogingen van professor Prosper Thuysbaert te Lokeren. Zijn interventie op deze officiële besprekingen luidde, samengevat, als volgt: "Wij willen Dietsland en Orde, het VNV wil Vlaanderen bij Nederland en een beetje orde. Wat wil Rex? Nie-

mand weet het, maar voor enkele dagen heeft **Léon Degrelle** te Brugge terloops gesproken over *l'empire thiois (...)*." Ook werd Thiers van 1938 af betrokken in de derde commissie van het **Studiecentrum tot Hervorming van de Staat**. Op voorstel van de voorzitter hielp Thiers bij de eindredactie van het sectieverslag.

Hoezeer hij de belgicistisch-loyale houding van Van Severen sedert 1934 hardnekkig had verdedigd, toch adviseerde Thiers negatief ten aanzien van deelname aan de verkiezingen van 2 april 1939. Na strubbelingen tussen Van Severen en **Jef van Bilsen** was ook Thiers het niet meer geheel met de leider eens (oktober 1939).

Op 10 mei 1940 niet aangehouden, stond Thiers, na de dood van de Verdinasoleider op 20 mei te Abbeville, in de volgende maanden voor een onmogelijke taak. Hij voerde zo wat met iedereen onderhandelingen, zowel met het VNV, als het Nationaal Legioen, de Algemeene-ss **Vlaanderen**, de royalistische kringen, vakbondskringen, vertegenwoordigers van de Kerk en ten slotte ook de Duitse bezetter. Aan Militärverwaltungschef generaal **Eggert Reeder** bezorgde hij in augustus een rapport; daarin stelde hij dat de werking van het Verdinaso in bezettingstijd afhankelijk was van een koninklijke goedkeuring.

Hem stond allereerst de vorming voor van een **Groot-Nederlandse** organisatie tegen het VNV in. Samen met **Paul Persyn** en Van Dorpe zette hij een hechte samenwerking op (de zogenaamde 'burgerlijke vleugel' van het Verdinaso). Hij volgde, als nieuwe leider van de organisatie, een aarzelende politiek, omwille van de welhaast onoverbrugbare tegenstelling tussen **Jef François** en **Pol le Roy** enerzijds en Van Dorpe en Persyn anderzijds. Op 24 augustus 1940 werd het weekblad *Hier Dinaso!* weer op gang gebracht. In diezelfde maand werd Thiers, naast **Victor Leemans**, **Hendrik Elias**, **Staf de Clercq** en **Degrelle** aangezocht om in de groep van de liberale graaf **Maurice Lippens** de besprekingen over de hervorming van de Belgische staat verder te zetten. Dat gesprek bloedde evenwel enkele weken later dood. De onderhandelingen van **Hendrik de Man** om te komen tot één overkoepelende vakorganisatie gebeurden voor een ruim deel buiten Thiers om. Eigenlijk hoopte hij op een politiek initiatief van **Leopold III**, namelijk de creatie van een autoritair regime, met doorvoering van het corporatief systeem. Volgens Thiers kon dit regime best binnen het grote Duitse Rijk totstandkomen. Zo sprak hij op 12 januari 1941, tijdens zijn laatste politieke rede: "Er moet een sterke macht zijn om die (nieuwe) orde te waarborgen: deze macht is het Duitse Rijk." Eind januari 1941 volgde de ontknoping. Nadat hij **François** en **Le Roy** had pogen te ontslaan, werd Thiers zelf door de leiding van de **Dinaso Militanten Orde** voor een ultimatum gesteld. Hij weigerde de politiek van de onvoorwaar-

delijke **collaboratie** te volgen en diende zelf zijn ontslag in. De splitsing was voltrokken tussen enerzijds de groep van François die de nationaal-socialistische richting wilde inslaan en anderzijds de groep rond Persyn, die vasthield aan het Verdinaso-concept van Van Severen. Op 6 februari schreef Thiers aan Persyn een uitvoerige brief om zijn houding en zijn beslissing toe te lichten. Hij trok zich terug en stuurde niet aan op collaboratie met de Duitsers, maar volgde ook Van Dorpe niet in het verzet. Later bouwde Luc Delafortrie een **Genootschap Joris van Severen** uit, zonder Thiers, maar met de bedoeling, aldus Le Roy, "de politiek van Thiers weer op te nemen".

LITERATUUR: A. de Bruyne, *Joris van Severen. Droom en daad*, 1961; – H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging*, II, III en IV, 1969; – J. Gérard-Libois en J. Gotovitch, *L'An Quarante. La Belgique occupée*, 1971; – E. de Bens, *De Belgische dagbladers onder Duitse censuur 1940-1944*, 1973; – R. Vanlandschoot, *Michiel Vandeckerckhove. Leven en werk*, 1980; – P. Renard, *De ideologische en organisatorische problemen van het Vlaams-nationalisme in West-Vlaanderen*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1983; – R. Vanlandschoot, *Joris Lannoo. Drukker en uitgever voor Vlaanderen*, 1984; – L. Wils, *Honderd jaar Vlaamse Beweging*, II-III, 1985-1989; – P.J. Verstraete, *Odiel Spruytte*, 1990; – M. Cailliau, *Emiel Thiers, de man naast Joris van Severen*, 1991; – B. de Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, 1994; – M. Cailliau (e.a.), *Gedenkboek Joris van Severen 1894-1994*, 1994; – K. Ravyts en P. Struyve, *Het Tieltse 1940-1945. Bedreigd, bezet, bevrijd*, 1995; – K. Ravyts, 'Het Verdinaso (Verbond van Dietse Nationaal-Solidaristen) in Tielt 1931-1941', in *De Roede van Tielt*, jg. 27, nr. 3 (1996), p. 110-176.

ROMAIN VANLANDSCHOOT*